

Bespreeknota

Onderwerp

Memo van het College van 13 december 2016 Gouda over het VN Verdrag voor Rechten van mensen met een beperking

Aanleiding

Motie 3 februari 2016.

Bijlagen bij deze bespreeknota

Motie, memo 13 december, advies GASD, aanvraag wethouder aan GASD, advies GAB (op verzoek van de Partij voor de Dieren Gouda), verslag oriëntatiebijeenkomst van 28 oktober 2015.

Inleiding

Op 3 februari 2016 heeft de Goudse Gemeenteraad met grote meerderheid de motie 'VN Verdrag voor mensen met een beperking' aangenomen. Kern van de motie was gelegen dat het College in het najaar van 2016 de Goudse Raad zou toelichten welk beleid Gouda zou gaan voeren in het licht van het (inmiddels) geratificeerde Verdrag. Daarbij zou ook de voorlichtende rol van de gemeente worden meegenomen, bijvoorbeeld bij het verstrekken van bouwvergunningen. Gedurende een jaar zou bovendien bij elk besluit van de gemeente de gevolgen voor mensen met een beperking worden 'meegenomen'. De implementatie van de motie kende een enigszins hobbelige weg en in juni 2016 stelde het College dat door gebrek aan mankracht deze motie niet kon worden uitgevoerd. Uiteindelijk is via een memo gedateerd 13 december 2016 alsnog antwoord gekomen aan de Raad. Het is dit memo dat op 22 februari 2017 door de Raad wordt besproken. Hierbij zij opgemerkt dat de GASD op 22 november 2016 heeft aangegeven om voortaan op onderwerpen van het VN Verdrag te willen adviseren, inclusief het betrekken van stakeholders. Daarbij heeft de GASD enkele adviezen gegeven, maar deze bleken niet te zijn overlegd met de GAB. De indiener van de motie heeft derhalve ook de GAB om een advies gevraagd inzake het memo van het College. Ook dit advies wordt met u gedeeld.

Centrale vragen bij de bespreking van 22 februari 2017 zijn:

1. Is de Raad van mening dat er op basis van dit memo voldoende invulling wordt gegeven aan de motie? Ter herinnering, de motie gaat over:
 - a. Er komt een beleid gericht op implementatie van het Verdrag
 - b. De gemeente zorgt dat waar zij kan en dat relevant is ook andere maatschappelijke partijen informeert, bijvoorbeeld bij subsidieverlening en (bouw)vergunningen.
 - c. Besluiten en adviezen krijgen een paragraaf m.b.t. gevolgen voor mensen met een beperking.
2. Vindt de Gemeenteraad dat de gemeente Gouda met het gestelde voldoende toewerkt naar het voldoen aan het VN-Verdrag? Vragen daarbij zijn bijvoorbeeld: wordt Gouda volgens de Raad op deze wijze een 'inclusieve stad' en hebben we zo voldoende ambitie? En komt 'inclusief' op deze wijze op een heldere manier 'tussen de oren', met een visie en heldere keuzen met parameters? Is Gouda ervan verzekerd dat 'oud beleid' wordt getoetst, zodat er

gewerkt kan worden aan 'reparaties achteraf' die tot de verplichting van een gemeente behoren?

3. Geeft dit memo en deze bespreking uiteindelijk aanleiding om het College aanvullende opdracht(en) mee te geven? Hiervoor wordt u de volgende achtergrondinformatie geboden.

Achtergrondinformatie

Inclusie stelt de gelijkwaardigheid centraal en het VN verdrag stelt de rechten van de mens die beperkt is, gelijk aan die van andere burgers. De verantwoordelijkheid om, om te gaan met een handicap van welke aard dan ook ligt niet uitsluitend bij het individu, maar bij de samenleving. Het Verdrag bepaalt dat mensen met een beperking regie over hun eigen leven hebben, denk hierbij breed aan bijvoorbeeld wonen, scholing, vervoer, werk, zorg, sport, vrije tijd etc. De belangrijkste terreinen van het Verdrag waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn, zijn: ondersteuning (Wmo), werk (Participatiewet), cultuur / recreatie / sport, infrastructuur, onderwijs en wonen. De gemeente kan vooral het gedachtegoed van het verdrag, het volwaardig participeren aan de samenleving van mensen met een beperking, inbedden in bestaande en nieuwe regels en beleid. Zo ontstaat er meer samenhang tussen verschillende terreinen en draagt de gemeente bij aan het transformatieproces in de samenleving. Belangrijk daarbij is dat gemeenten, maar ook inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties binnen een gemeente, op een andere manier gaan kijken naar mensen met een beperking en het logisch wordt dat er rekening met hen wordt gehouden, zodat zij ook gebruik kunnen maken van alle voorzieningen in de gemeente. Dat rekening houden in het beleid met mensen met een beperking heet 'inclusief beleid'¹

Dat Gouda zich moest gaan richten op implementatie van het VN Verdrag, is al langer bekend ook al liet ratificatie op zich wachten. Het Transitiebureau WMO van de VNG gaf in de zomer van 2014 daartoe reeds de volgende adviezen richting gemeentes²:

Waarom is een gemeente verplicht op grond van het Verdrag?

De gemeente is verplicht om voor de beleidsterreinen waarvoor zij verantwoordelijkheid heeft, te werken aan geleidelijke verwezenlijking van het Verdrag, in samenwerking met mensen met een handicap en de hen vertegenwoordigende organisaties. Verder moet de gemeente bij al het beleid (ook) rekening te houden met de positie van mensen met een handicap.

Waarom is een gemeente niet verplicht op grond van het Verdrag?

Gemeenten zijn niet verplicht om (bijvoorbeeld) alle voorzieningen in de gemeente in één keer toegankelijk te maken. De uitvoering van het VN-verdrag Handicap mag voor een groot deel geleidelijk gebeuren.

Kost de uitvoering van het VN-verdrag niet heel veel geld?

Zoals u hierboven kunt lezen, kan een groot deel van de rechten geleidelijk worden verwezenlijkt. Dat betekent dat er vooruitgang moet zijn (en geen achteruitgang), maar niet dat van de ene op de andere dag alles perfect moet zijn. Dat kan ook niet, omdat het een transformatieproces is, dat niet van het ene op het andere moment is gerealiseerd.

1 <https://vng.nl/files/vng/publicaties/2014/201412-informatiekaart-vn-verdrag.pdf>

2 <https://vng.nl/files/vng/publicaties/2014/201412-informatiekaart-vn-verdrag.pdf>

Zes tips voor gemeentelijk inclusief beleid:

1. Het Verdrag verplicht om de geleidelijke verwezenlijking samen met mensen met een handicap én de hen vertegenwoordigende organisaties, vorm te geven. Dat betekent dat een gemeente de mensen er bij zal moeten betrekken. Dat kan bijvoorbeeld via de bestaande Wmo-raad, het gehandicaptenplatform en/of de cliëntenraad.
2. Doe een nulmeting. Om een goed beeld te krijgen van wat er in een gemeente speelt, kunt u denken aan het uitvoeren van een nulmeting. Een dergelijke nulmeting kan het begin zijn van monitoring van de komende jaren. In die nulmeting kunt u een overzicht maken van de stand van zaken op een aantal terreinen waarvoor de gemeente verantwoordelijkheid draagt, zoals toegankelijkheid van openbare voorzieningen of de stand van zaken voor wat betreft wonen of werk voor mensen met een handicap binnen de gemeente. U kunt in dit verband ook inventariseren tegen welke zaken inwoners in uw gemeente aanlopen.
3. Organiseer een 'ervaringsparcours', met als doel dat mensen zonder handicap ervaren hoe het is om een handicap te hebben. Dit kan helpen bij de vormgeving van het beleid. Soms wordt het ook bij de bouw van een nieuw gebouw gedaan om te kijken of er nog extra aanpassingen nodig zijn.
4. Neem een paragraaf 'inclusief beleid' op in de nota's en het format voor raads- en collegebesluiten. Zo worden alle medewerkers van de gemeenten die een nota schrijven zich bewust van eventuele consequenties voor mensen met een handicap.
5. Maak een beleidsplan over inclusief beleid voor alle gebieden waar de gemeente verantwoordelijk voor is.
6. Evalueer samen met de (vertegenwoordigers van) mensen met een handicap het beleid en formuleer verbeterpunten.

Andere gemeenten en Gouda (willekeurige voorbeelden)

- In de gemeente Voorschoten is inmiddels op initiatief van het CDA het volgende door het College toegezegd: alle beleidsplannen, ook welke al eerder vastgesteld zijn en bouwstenen vormen voor het nieuw te schrijven plan, worden getoetst aan het VN verdrag. Ratificatie van het Verdrag inzake de rechten van personen met een beperking betekent dat de overheid haar wetten en beleid moet toepassen in overeenstemming met het verdrag.
- Gouda - De GAB maakt in december 2016 concreet dat in onze stad in ieder geval de volgende beleidsnota's en –ontwikkelingen getoetst zouden/ moeten worden getoetst aan het VN-Verdrag:
 - de Sportnota
 - de Mobiliteitsnota
 - de nieuwe dienstregeling van de stadbussen
 - de Integrale verordening Wmo en Jeugd
 - herziening van beleid en uitvoering huishoudelijke hulp

- het afvalbeleid
 - ontwikkeling Westergouwe
 - ontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied
 - ontwikkeling Buurtservicepunt Korte Akkeren
 - ontwikkeling Oosterwei –Sportlaan
 - het terrassenbeleid op de Markt
 - het Armoedebeleid
 - herinrichting van de openbare ruimte
 - nieuwe bouwplannen of renovatieplannen/herontwikkelingsplannen
-
- De gemeente Woerden heeft samen met de Coalitie voor Inclusie gewerkt aan de routeplanner voor invoering van het VN Verdrag. Zie hiervoor:
<http://www.vnverdragwaarmaken.nl/vnverdragwaarmaken/vn-informatie/algemene-informatie/50-gemeenten>
 - Waddinxveen heeft in 2016 een ‘ervaringsmiddag’ georganiseerd:
<http://www.hvhonline.nl/pages/posts/hoe-scootmobiel-vriendelijk-is-waddinxveen-52425.php?p=138&s=218>
 - De gemeenten Someren en Ede worden door de GASD als voorbeeldgemeenten genoemd.